

Binnen de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hebben enkele fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen over de brief van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap d.d. 16 maart 2011 inzake het rapport Automatiseren bij Rekenen-Wiskunde(Kamerstuk 31 293, nr. 96). Vragen zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Van Bochove

De adjunct-griffier van de commissie,
Janssen

Inhoudsopgave

I Vragen en opmerkingen uit de fracties

1. *Inleiding*
2. *Voldoende lestijd voor automatiseren*
3. *Veel aanvullend lesmateriaal*
4. *Meer nascholing voor docenten*
5. *Overig*

II Reactie van de staatssecretaris

I Vragen en opmerkingen uit de fracties

1. Inleiding

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de beleidsreactie van de minister op het rapport van de Inspectie van het Onderwijs «Automatiseren bij Rekenen-Wiskunde» d.d. 16-03-2011. De leden vinden het van groot belang dat rekenen en taal, zomede de reken- en taalvaardigheid van docenten voldoende aandacht krijgen in het onderwijs. De leden van de fractie zien aanleiding tot het stellen van enkele vragen.

De leden van de PvdA-fractie hechten een groot belang aan de doorlopende leerlijnen van rekenen en taal en in dit verband vinden zij ook dat bij rekenen en wiskunde het automatiseren voldoende aan bod moet komen.

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van het onderzoek van de inspectie naar automatiseren van basisbewerkingen en de reactie van de regering daarop. Vanuit het motto «de basis op orde, de lat omhoog» hechten deze leden veel waarde aan de kwaliteit van rekenen en taal in het Nederlandse onderwijs. Zonder goede beheersing van deze vaardigheden is het niet mogelijk de kwaliteit van onderwijs te behouden en zeker niet om deze kwaliteit te verbeteren. Niet voor niets heeft deze regering de ambitie om bij de top vijf van kenniseconomieën te behoren en rekenen en taal als kerntaak van het onderwijs benoemd. Met tevredenheid constateren de leden van deze fractie dat de plannen die deze regering heeft voor opbrengstgericht werken en het vaststellen van referentieniveaus een belangrijke basis bieden voor het verhogen van de kwaliteit van taal- en rekenvaardigheden bij leerlingen.

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van het rapport van de Inspectie van Onderwijs «Automatiseren bij Rekenen-Wiskunde». Met enige zorg constateren zij dat het rekenonderwijs nog steeds niet op orde is, ondanks verschillende inspanningen.

2. Voldoende lestijd voor automatiseren

De leden van de VVD-fractie stellen dat de Inspectie van het Onderwijs in haar rapport constateert dat bijna een derde van de scholen er niet in slaagt om in groep 1 en 2 een beredeneerd leerstofaanbod te realiseren dat aansluit op het aanbod in groep 3. Dit vormt een risico voor de latere rekenontwikkeling, aldus de Inspectie van het Onderwijs. Graag vernemen de leden hoe de minister het rekenonderwijs aan kleuters denkt te verbeteren? Juist op deze jonge leeftijd is goed onderwijs van groot belang, zo stellen de leden.

De leden van de CDA-fractie zijn benieuwd naar het door de minister aangekondigde actieplan «Basis voor presteren», maar vragen de minister (vanwege het belang van goed reken- en taal onderwijs) vooruitlopend hierop toch alvast een reactie te geven op de navolgende vragen.

Is de minister van oordeel dat dagelijks minimaal tien minuten besteden aan automatiseren van basisbewerkingen voldoende is voor het behalen van een goed niveau van automatisering? Is bekend hoeveel minuten een rekensterke school dagelijks besteedt aan automatiseren?

Wat is de reactie van de minister op de constatering van de inspectie dat van de onderzochte scholen 20% in de groepen 1 en 2 te weinig aandacht besteedt aan voorbereidende rekenvaardigheden, zo vragen de leden.

De leden van de SP-fractie vragen hoe het komt dat slechts de helft van de scholen een doorlopende leerlijn rekenen heeft. Deelt de minister de opvatting dat een doorlopende leerlijn van belang is voor het rekenonderwijs? Hoe gaat zij ervoor zorgen dat binnen scholen vaker wordt gewerkt met een doorlopende leerlijn, zo vragen zij.

3. Veel aanvullend lesmateriaal

De leden van de CDA-fractie vragen hoe de minister bij scholen die beperkt zicht hebben op de kwaliteit van hun rekenonderwijs, dit inzicht denkt te verbeteren, waarmee hun resultaten voor rekenen omhoog gaan. Wat is hierbij de rol van de inspectie?

De inspectie constateert een positieve samenhang tussen de mate waarin scholen planmatig bezig zijn met leerlingenzorg en de hoogte van de kwaliteit van hun rekenonderwijs. Wordt gekeken hoe scholen op dit gebied kunnen leren van «best practices», zodat ze niet zelf opnieuw het wiel hoeven uit te vinden?

Kan de minister aangeven of er verschillen zijn tussen scholen die een realistische rekenmethode gebruiken versus het koopmansrekenen, zo vragen de leden.

De leden van de SP-fractie vragen wat er precies schort aan de lesboeken, dat zoveel scholen extra materiaal nodig hebben. Hoe komt het dat een deel van de basisscholen geen extra materialen gebruikt, terwijl dit ten koste gaat van de kwaliteit van het rekenonderwijs? De leden vragen in hoeverre dit komt doordat zij een slecht beeld hebben van hun eigen rekenonderwijs. In hoeverre komt dit doordat er niet genoeg geld voor het rekenonderwijs wordt uitgetrokken door de betreffende schoolbesturen, zo vragen zij.

4. Meer nascholing voor docenten

De leden van de VVD-fractie lezen in het rapport van de Inspectie van het Onderwijs dat basisscholen sinds 2007 meer investeren in professionaliserings- en nascholingstrajecten ter versterking van het rekenonderwijs, maar dat de helft van de onderzochte basisscholen in de periode 2007–2010 geen professionaliserings- en/of nascholingstraject volgt. Van de onderzochte scholen heeft 30 procent in de onderzochte drie jaren op geen enkele manier aan de professionalisering van het rekenwiskundeonderwijs gewerkt. De leden vinden dit zorgwekkende cijfers, omdat zij het van groot belang achten dat scholen investeren in het rekenwiskundeonderwijs. Zoals de minister terecht constateert in haar beleidsreactie staat de leerling centraal, maar zijn ook de docenten belangrijk. Graag vernemen de leden hoe de minister de rol van de docent gaat betrekken in haar actieplan voor het primair onderwijs en hoe de minister denkt scholen en schoolteams te kunnen activeren om professionaliserings- en nascholingstrajecten te ontplooiën.

De leden van de CDA-fractie stellen de positie van de docent aan de orde. Er is een sterke relatie tussen de kwaliteit van de docent en de kwaliteit van het onderwijs dat hij geeft. Daarom is het extra jammer dat uit het inspectieonderzoek blijkt dat van de onderzochte scholen 30% de

afgelopen drie jaren niets heeft gedaan aan nascholing. Kan de minister aangeven wat de redenen hiervoor zijn en of de indruk bestaat dat dit percentage overeenkomt met alle scholen in Nederland? Kan de minister tevens aangeven op welke wijze het beste een planmatig rekenbeleid kan worden opgezet omdat het volgen van alleen cursussen niet automatisch leidt tot verbeteringen in het reken- en wiskundeonderwijs, zo vragen de leden.

De leden van de SP-fractie vragen hoe het komt dat jaarlijks ongeveer de helft van de scholen geen enkele professionaliserings- en/of nascholingsactiviteit uitvoert, die gericht zijn op de verbetering van het reken-wiskundeonderwijs? Hoe komt het dat 30% van de scholen in de afgelopen drie jaar niets heeft gedaan aan nascholing? In hoeverre gaat het hier om een centenkwesitie, zo vragen de leden. Hoe komt het dat rekenzwakke scholen niet meer nascholings- of professionaliseringsactiviteiten ondernemen voor rekenen-wiskunde dan rekensterke scholen? Zij vragen of er geen inzicht is in het eigen functioneren. Zo nee, hoe komt dit? Zo ja, waarom wordt hier niets tegen ondernomen? Het is goed dat het rekenonderwijs op de Pabo een prominentere plaats heeft gekregen, zo menen zij. Is de minister bereid om te onderzoeken hoe het is gesteld met de rekenvaardigheid van leraren in het basisonderwijs, zo vragen deze leden.

5. Overig

Tot slot verzoeken de leden van de VVD-fractie de minister hen te laten weten hoe het automatiseren van de basisbewerkingen in het reken-wiskundeonderwijs betrokken zullen worden bij de vaststelling van de referentieniveaus voor rekenen-wiskunde.

De leden van de PvdA-fractie constateren dat het streven om bij leerlingen de basisvaardigheden rekenen te verbeteren, voortvloeit uit de kwaliteitsagenda die in het vorige kabinet is gestart. Dit sluit gelukkig ook naadloos aan bij de adviezen van de commissie-Dijsselbloem die al pleitte voor het verstevigen van de basisvaardigheden. Kan de minister specificeren welke follow-up dit nu gaat krijgen? Hoe gaat de Kamer de basisvaardigheden voor rekenen en de aandacht voor automatiseren terugzien in de kerndoelen, de referentieniveaus en de examenprogramma's, zo vragen zij.

Hoe gaat de minister bevorderen dat het wiskundeonderwijs en haar methodes kritisch tegen het licht worden gehouden op de aspecten waar de inspectie nu de vinger oplegt. Deelt de minister de mening van de leden dat we op deze punten voortgang moeten boeken, omdat de scholen anders met verouderde methodes werken, die nog 20 jaar meemoeten en de nieuwe inzichten pas zeer langzaam hun vertaling vinden in nieuwe methoden? Gaat de minister hier actief mee aan de slag of laat zij het beleid vooral over aan het initiatief van de scholen, zo vragen de leden.

De leden van de CDA-fractie vragen of de minister tevens de laatste stand van zaken kan geven met betrekking tot de inspanningen om de kwaliteit van de Pabo's te verhogen en met betrekking tot de invoering van de referentieniveaus.

II Reactie van de staatssecretaris